

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. februar 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rasmus Nexø Jensen
Sagsnr.: 2015-0030-3032
Dok.: 1477153

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 405 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 405 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere artiklen ”Unge københavnske kriminelle vil hellere spjælde end på institution”, bragt på www.dr.dk den 28. januar 2015, og redegøre for om ministeren vil iværksætte en ny undersøgelse af forskelle på kommunernes praksis i forhold til brug af ungdomssanktionen, samt hvad kommunernes erfaringer er.”

Svar:

1. Det fremgår af den artikel, som er nævnt i spørgsmålet, at Københavns Kommune ikke anvender ungdomssanktioner i samme grad, som andre kommuner. Københavns Kommune oplyser i den forbindelse, at det er afgørende for kommunen, at den unge skal være motiveret for at samarbejde, hvis en ungdomssanktion skal bære frugt, og at man i Københavns Kommune ikke ved, om ungdomssanktionen virker.

2. Det følger af straffelovens § 74 a, at en ung mellem 15 og 18 år, der har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan idømmes en ungdomssanktion, hvis det må anses for formålstjenlig for at forebygge yderligere lovovertrædelser. En ungdomssanktion indebærer, at den pågældende unge dømmes til at undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed.

Bestemmelsen i § 74 a blev indsat i straffeloven ved lov nr. 469 af 7. juni 2001 (lov om ændring af straffeloven og lov om social service).

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det er en forudsætning, at ungdomssanktion alene anvendes over for unge, som har markante tilpasningsvanskeligheder, samt at sanktionen alene anvendes i forbindelse med grovere personfarlig kriminalitet (f.eks. vold, røveri og voldtægt) eller anden alvorlig kriminalitet (f.eks. omfattende berigelseskriminalitet).

Det er ifølge forarbejderne ligeledes en forudsætning, at ungdomssanktion i almindelighed anvendes i sager, hvor domstolene ellers ville have idømt en ubetinget fængselsstraf på 30 dage og op til ca. 1 år. Det er dog ikke udelukket at anvende sanktionen over for unge, der står til en lidt længere ubetinget fængselsstraf, f.eks. på 1 år og 6 måneder, hvis ungdomssanktion anses for mere formålstjenlig end almindelig fængselsstraf.

Det er ikke en betingelse for at idømme en ungdomssanktion, at den unge (eller forældremyndighedsindehaveren) har givet samtykke eller erklæret sig villig til at undergive sig sanktionen. Anvendelse af ungdomssanktion forudsætter, at foranstaltningen er formålstjenlig til at imødekomme den unges særlige behov, og det er således en forudsætning, at de sociale myndigheder efter en individuel vurdering ikke finder den pågældende uegnet til behandling. Den unge kan således ikke selv vælge en almindelig straf, selv om den tidsmæssige udstrækning heraf typisk ville være af kortere varighed end de 2 år, som en ungdomssanktion varer.

3. Det er regeringens grundlæggende opfattelse, at unge lovovertrædere skal væk fra de lokalområder, hvor de måtte skabe utryghed, og væk fra de miljøer, der fastholder dem i kriminalitet. En dom til ungdomssanktion med struktureret og kontrolleret socialpædagogisk behandling kan være et godt redskab til at hjælpe den unge væk i længere tid.

Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at ungdomssanktionen generelt bør søges anvendt, når betingelserne herfor er opfyldt, og den unge af de relevante myndigheder vurderes egnet til at modtage en ungdomssanktion.

4. Spørgsmål om kommunernes undersøgelse af den unges forhold henhører under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, mens det er anklagemyndigheden, som beslutter, hvilken påstand der skal nedlægges i den enkelte sag.

Justitsministeriet har derfor til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, jf. nedenfor under pkt. 5.

Det fremgår af den indhentede udtalelse fra Rigsadvokaten, at samtlige politikredse over for Rigsadvokaten har oplyst, at der som altovervejende hovedregel indhentes udtalelser fra de sociale myndigheder eller ungesamarrådet i sager, hvor der kan blive tale om anvendelse af ungdomssanktion, samt at anklagemyndigheden som udgangspunkt altid nedlægger påstand om idømmelse af ungdomssanktion i sager, som er inden for anvendelsesområdet for ungdomssanktion, når de sociale myndigheder indstiller, at en ungdomssanktion vil være en formålstjenlig sanktion over for den pågældende unge.

Det fremgår af den indhentede udtalelse fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, at kommunerne skal udarbejde en undersøgelse af den unges forhold og på den baggrund indstille, om ungdomssanktion bør anvendes, og i givet fald hvordan den bør udformes.

På denne baggrund, herunder at anklagemyndighederne i samtlige politikredse som udgangspunkt nedlægger påstand om ungdomssanktion i de sager, hvor betingelserne herfor er opfyldt, og hvor der foreligger en indstilling hertil fra de sociale myndigheder, vurderes der ikke at være anledning til at iværksætte yderligere initiativer på Justitsministeriets område.

5. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen bl.a. oplyst følgende:

”1. [...]

2. Rigsadvokaten har i rigsadvokatmeddelelse (RM) nr. 4/2007 fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager mod unge lovovertrædere, herunder nærmere om anvendelse af ungdomssanktioner.

Det fremgår bl.a. af den nævnte meddelelse, at hvis anklagemyndigheden vurderer, at den unge er omfattet af målgruppen for ungdomssanktionen, skal der snarest muligt indhentes en udtalelse fra de sociale myndigheder vedrørende den unge.

Indstillinger om ungdomssanktion kan udarbejdes i de ungesamråd, der er etableret i politikredsene. I det omfang indstillingen om ungdomssanktion ikke udarbejdes i ungesamråd, skal de sociale myndigheder komme med en indstilling om, hvorvidt ungdomssanktion vil være formålstjenlig.

En indstilling om ungdomssanktion fra ungesamråd/de sociale myndigheder vil indeholde forslag til, hvordan ungdomssanktionen for den pågældende unge skal udformes, herunder hvor længe den unge skal opholde sig på en sikret døgninstitution, og i hvor lang tid den unge efterfølgende skal være anbragt på en åben institution.

Rigsadvokatmeddelelsen indeholder endvidere eksempler på udformningen af påstande om ungdomssanktioner.

3. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen anmodet samtlige politikredse om at oplyse nærmere om anklagemyndighedens praksis med hensyn til behandlingen af sager, hvor der kan blive tale om anvendelse af ungdomssanktion.

Samtlige politikredse har i den forbindelse oplyst, at der som altovervejende hovedregel indhentes udtalelser fra de sociale myndigheder/ungesamrådet i sager, hvor der kan blive tale om anvendelse af ungdomssanktion.

Politikredsene har endvidere oplyst, at anklagemyndigheden som udgangspunkt altid nedlægger påstand om idømmelse af ungdomssanktion i sager, som er inden for bestemmelsens anvendelsesområde, når de sociale myndigheder indstiller, at en ungdomssanktion vil være en formålstjenlig sanktion over for den pågældende unge.

4. Jeg kan i øvrigt oplyse, at spørgsmålet om anvendelse af de særlige sanktionsformer over for unge, herunder ungdomssanktioner, vil blive drøftet på det kommende møde i anklagemyndighedens Forum for Almene Sager, hvor samtlige politikredse og statsadvokater er repræsenteret. ”

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har til brug for besvarelsen oplyst følgende:

”En ungdomssanktion idømmes af retten bl.a. på baggrund af en indstilling fra de sociale myndigheder. Anvendelse af ungdomssanktion forudsætter, at foranstaltningen må anses for formålstjenlig i forhold til at imødekomme den unges særlige behov for behandling, og for at undgå at den unge begår ny kriminalitet.

Kommunen skal således, jf. servicelovens § 50, udarbejde en undersøgelse af den unges forhold og på den baggrund indstille, om ungdomssanktion bør anvendes, og i givet fald hvordan den bør udformes.

I forbindelse med indstillingen skal kommunen udarbejde en handleplan og tilknytte en koordinator til den unge. Handleplanen skal indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest og senest ved sanktionens afslutning påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse, jf. servicelovens § 140, stk. 5. Koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i ungdomssanktionens forskellige faser og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i handleplanen, jf. servicelovens § 54a.”